

Juni 2010

Fyra av tio företag utsatta för brott

företagarna[®]

Innehåll

Bakgrund.....	3
Företagarnas undersökning	5
Bluffakturor samt stölder och snatterier är de vanligaste brotten	7
Minst kriminalitet i Västernorrland, högst i Kalmar län.....	8
Stora skillnader mellan branscher	10
Sammanfattning och slutsatser	12

Företagarna är Sveriges största företagarorganisation. Vår uppgift är att skapa bättre förutsättningar för företagande i Sverige. Vi företräder närmare 70 000 företagare, vilket ger oss en stor möjlighet att påverka och driva opinion för ett bättre företagarklimat. Dessutom erbjuder vi våra medlemmar unika medlemstjänster och förmåner. Företagarna är en medlemsägd, medlemsstyrd och partipolitiskt obunden intresseorganisation. Vi finns över hela landet med 19 regionkontor och närmare 300 lokala nätverk och mötesplatser.

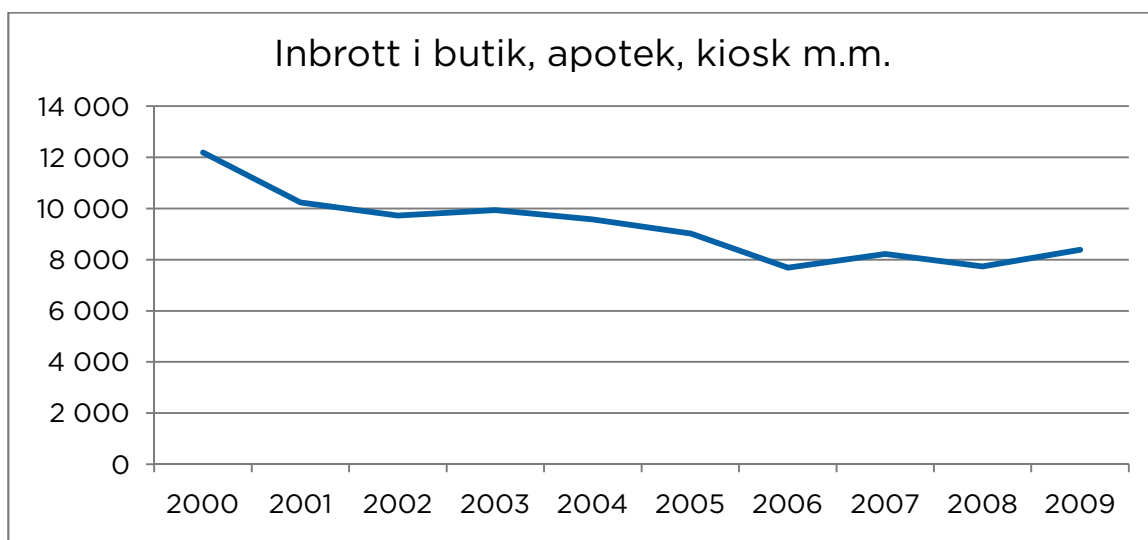
www.foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08-406 17 00

Bakgrund

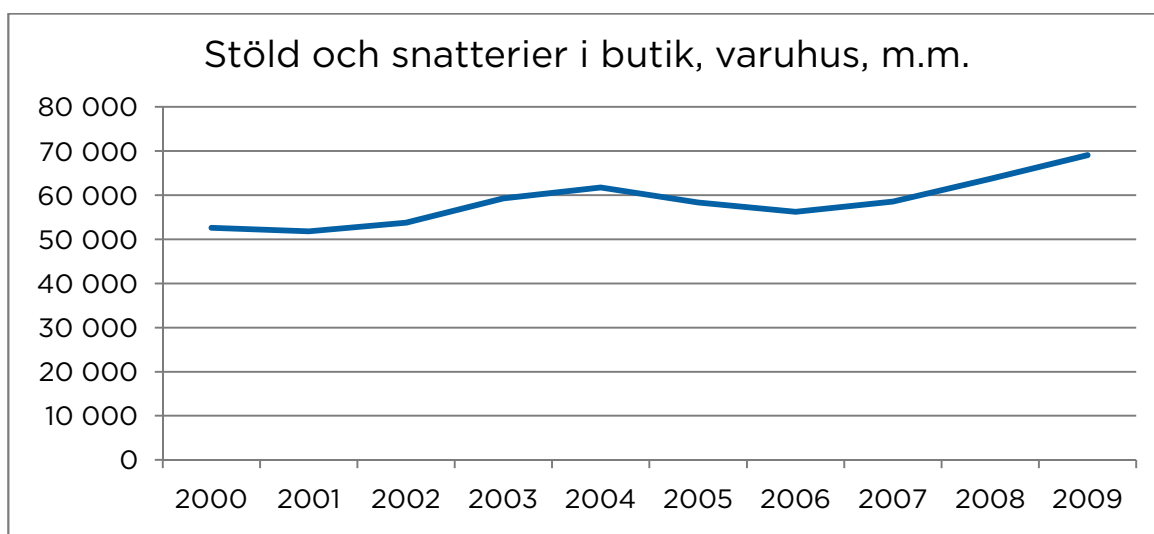
Antalet anmälda brott har ökat mycket kraftigt under de senaste decennierna. År 1950 var antalet anmälda brott per 100 000 i befolkningen knappt 2 800 stycken. Förra året (2009) var motsvarande antal 15 100, dvs drygt 5 gånger så många.

Att antalet anmälda brott ökar kan givetvis till viss del bero på att fler saker blivit straffbelagda och/eller att anmälningstilgen ökat. Som Brottsförebyggande Rådet konstaterar pekar ”Kompletterande offerundersökningar och specialstudier av olika slag ... dock i samma riktning som den anmälda brottsligheten – att den faktiska brottsligheten för många typer av brott har ökat.”

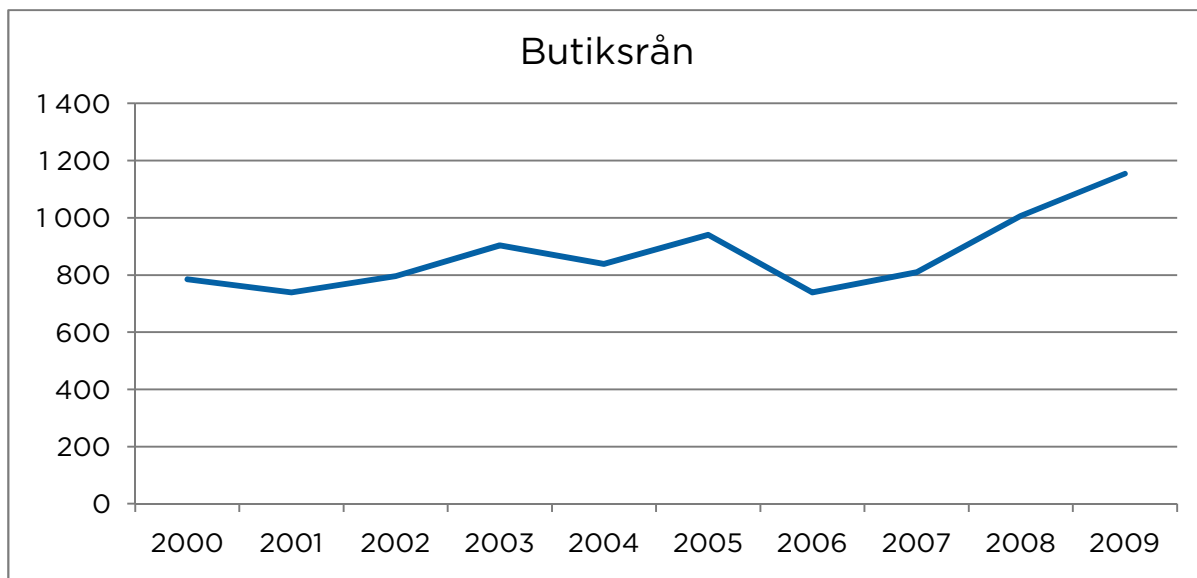
Någon samlad statistik för brott mot företag finns inte. Vissa typer av brott, t ex snatterier och butikssamt bankrån, är dock helt riktade mot företag. Också för flertalet av dessa brott ser vi en ökning i antalet anmälningar (undantaget gäller inbrott i butiker mm).

Källa: BRÅ, bearbetat av Företagarna.

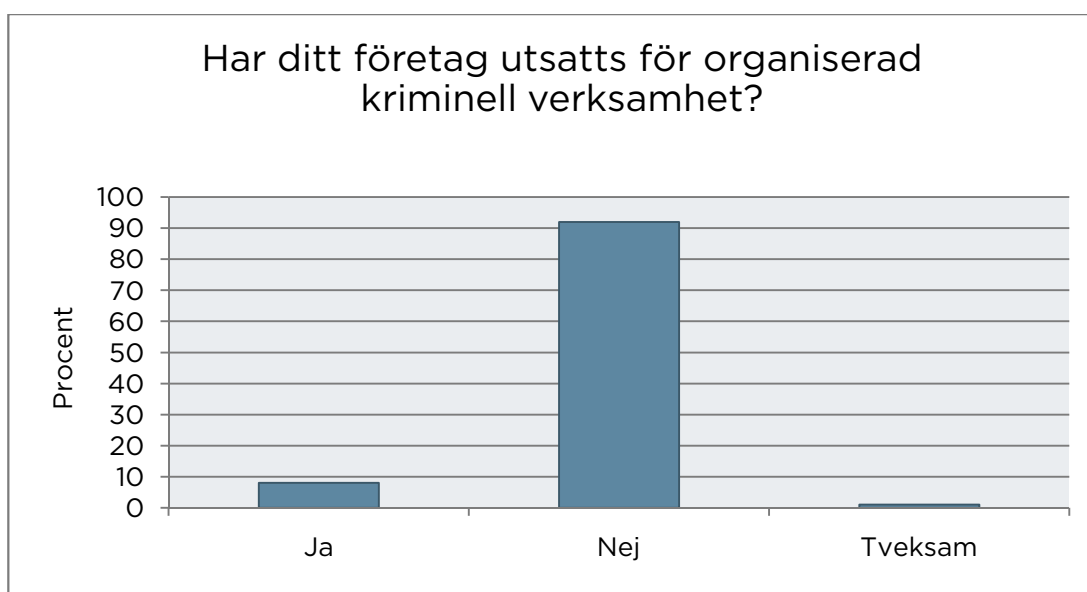
Källa: BRÅ, bearbetat av Företagarna.

Källa: BRÅ, bearbetat av Företagarna.

Ett speciellt, mycket allvarligt, problem är enligt flertalet bedömare, t ex Ekobrottsmyndigheten, att den organiserade brottsligheten ökat betydligt. Någon statistik över den organiserade brottsligheten finns dock inte, bl. a. eftersom den omfattar en rad olika typer av brott, narkotika, uthyrning av svart arbetskraft, prostitution, misshandel etc. MC-gäng, välorganiserade maffior mm har tyvärr blivit en verklighet i flera svenska städer. Det finns, enligt Ekobrottsmyndigheten, tydliga kopplingar mellan organiserade kriminella gäng och allvarlig ekonomisk brottslighet. Omkring 90 procent av utredningsresurserna på myndigheten används också för att bekämpa denna typ av brottslighet.

En rapport från Företagarna (oktober 2009) visade att 8 procent av företagen utsatts för eller kommit i kontakt med organiserad kriminell verksamhet. Andelen är högst inom elektroniksektorn med 12 procent samt hotell och restaurangbranschen med 11 procent, men överlag är skillnaderna mellan branscherna mycket små. Den överlägset vanligaste typen av organiserad kriminalitet avser bluffakturor.

Källa: Företagarna / SIFO, 2009.

Kriminell verksamhet	Andel företag som utsatts	Särskilt drabbad sektor
Bluffakturor	58%	Samtliga
Annat (stölder etc)	35%	Bygg, handel,
Konkurrens från kriminellt ägda företag	12%	Partihandel, samfärdsel/transporter
Krav på beskyddarpengar	6%	Privata tjänster
Svarta underleverantörer	5%	Uppdragsverksamhet
Mutor eller hot vid avtal	4%	Tillverkningsindustrin

Anm: Andel av de företag som angett att de stött på organiserad kriminell verksamhet.

Källa: Företagarna/SIFO, 2010.

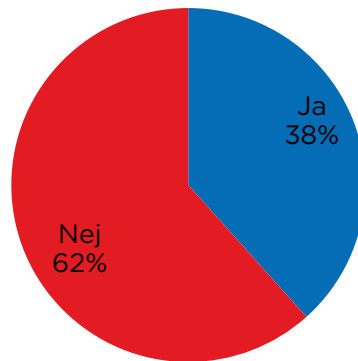
All brottslighet medför givetvis problem, ofta också en ekonomisk förlust, samt dessutom psykiskt eller fysiskt lidande för den drabbade parten. Företagare drabbas därvidlag som alla andra människor, men med den skillnaden att brottsligheten till följd av ökade kostnader etc också drabbar kunderna i form av högre priser, sämre öppettider etc.

Företagarnas undersökning

Hur stort är då egentligen problemet med kriminalitet riktad mot företagen? För att komplettera den bristfälliga officiella statistiken lät Företagarna genomföra en SIFO-undersökning under våren 2010 med frågor om huruvida företaget utsatts för olika typer av kriminalitet. Sammanlagt drygt 4300 företagare med 1-49 anställda deltog i undersökningen.

Det skrämmande resultatet är att *närmare fyra av tio företag* uppger att de utsatts för någon form av kriminalitet i sin verksamhet.

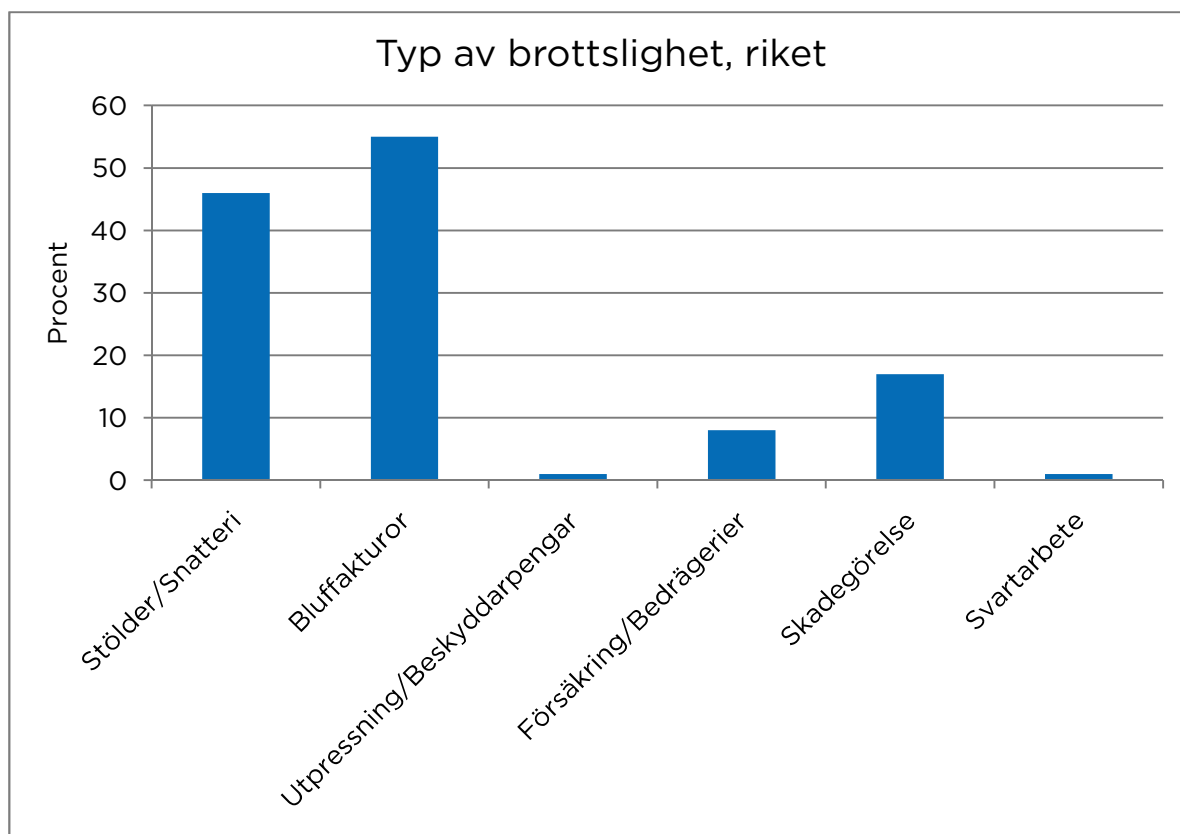
Har du i din verksamhet utsatts för
kriminalitet?

Källa: Företagarna/SIFO, 2010.

Bluffakturor samt stölder och snatterier är de vanligaste brotten

Årets undersökning understryker ytterligare problemet med bluffakturor. Detta är den totalt sett vanligaste typen av brott mot företag. Över hälften av dem som drabbats av kriminalitet anger att det gällt bluffakturor¹. På andra plats kommer stölder och snatterier som drabbat 46 procent av de som utsatts för brott. Närmare 20 procent av företagen anger att de drabbats av skadegörelse.

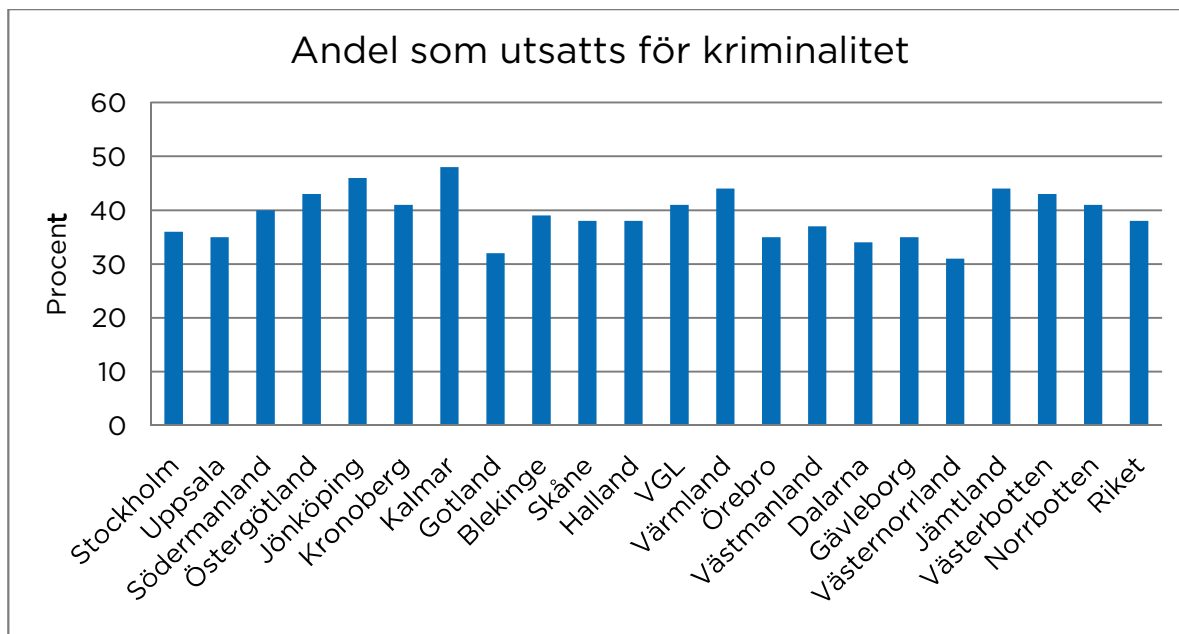

Källa: Företagarna/SIFO, 2010.

¹ Föregående års undersökning avsåg vad företagen uppfattade som organiserad kriminalitet. En jämförelse med föreliggande undersökning visar att många företag som drabbats av bluffakturor sannolikt inte uppfattat dem som organiserad kriminalitet. Årets undersökning visar att andelen företag som drabbats är än högre än vad fjolårets undersökning indikerade.

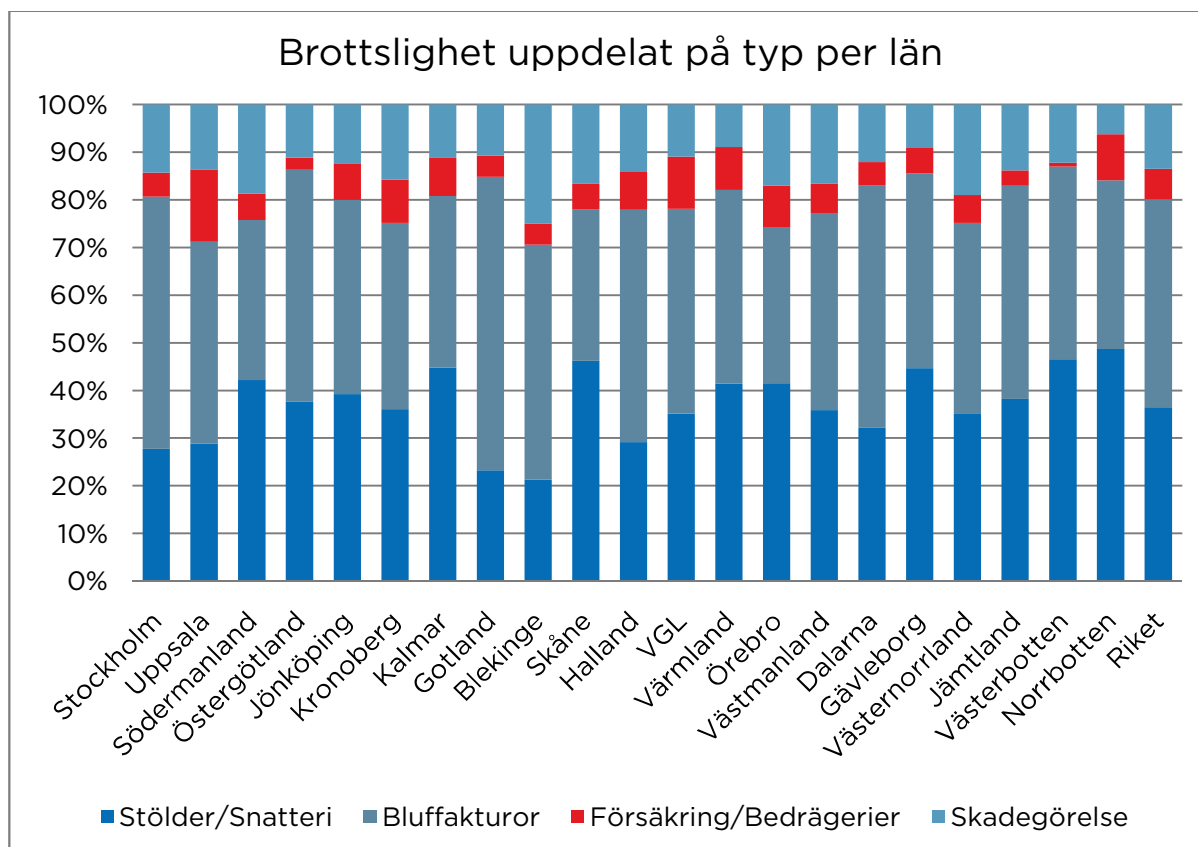
Minst kriminalitet i Västernorrland, högst i Kalmar län

Uppdelat på län är situationen bäst i Västernorrland följt av Gotland, där 31 respektive 32 procent uppger att de drabbats av kriminalitet. Högst andel – 48 procent finns i Kalmar län, följt av Jönköping med 46 procent.

Källa: Företagarna/SIFO, 2010.

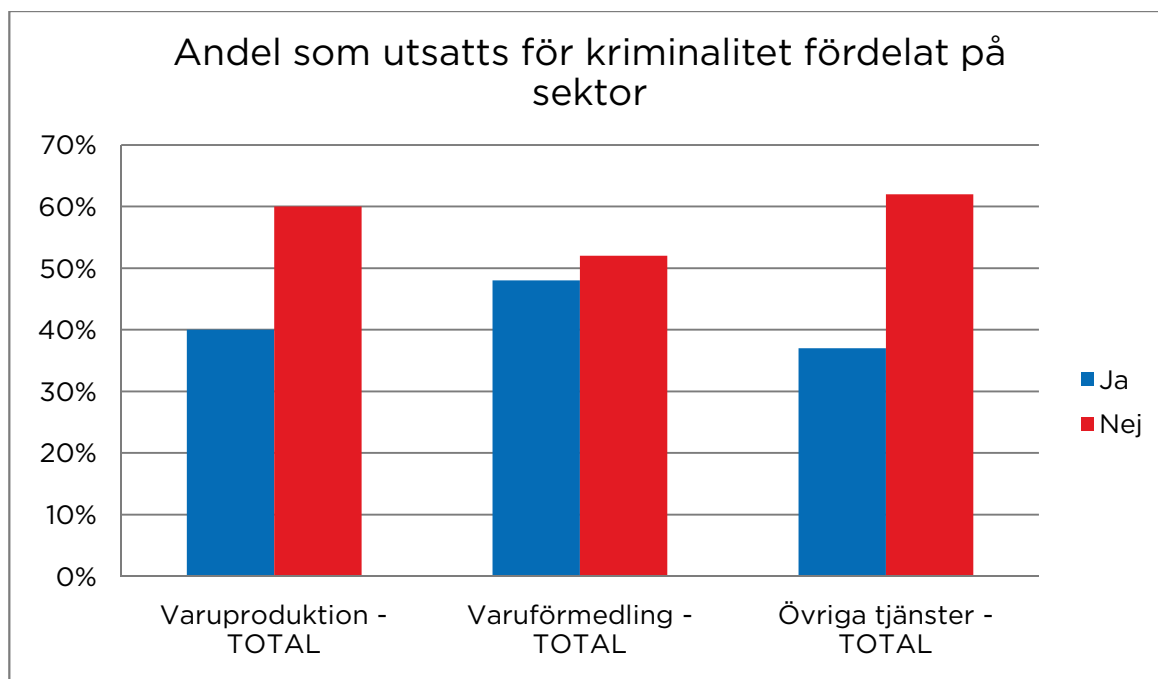
Även vad gäller vilken typ av brott företagen utsatts för skiljer det sig avsevärt mellan länen. Tittar vi på de två vanligaste brottstyperna är stölder/snatterier relativt sett mindre vanliga i Stockholm, Gotland och Blekinge, men vanligast i framför allt Skåne, Örebro, Norrbotten och Kalmar. I Norrbotten har exempelvis 41 procent av företagen utsatts för kriminalitet och brotten består till största delen (55 procent) av stölder och snatterier. På Gotland har 32 procent drabbats av brott och det gäller i huvudsak bluffakturor.

Källa: Företagarna/SIFO, 2010.

Stora skillnader mellan branscher

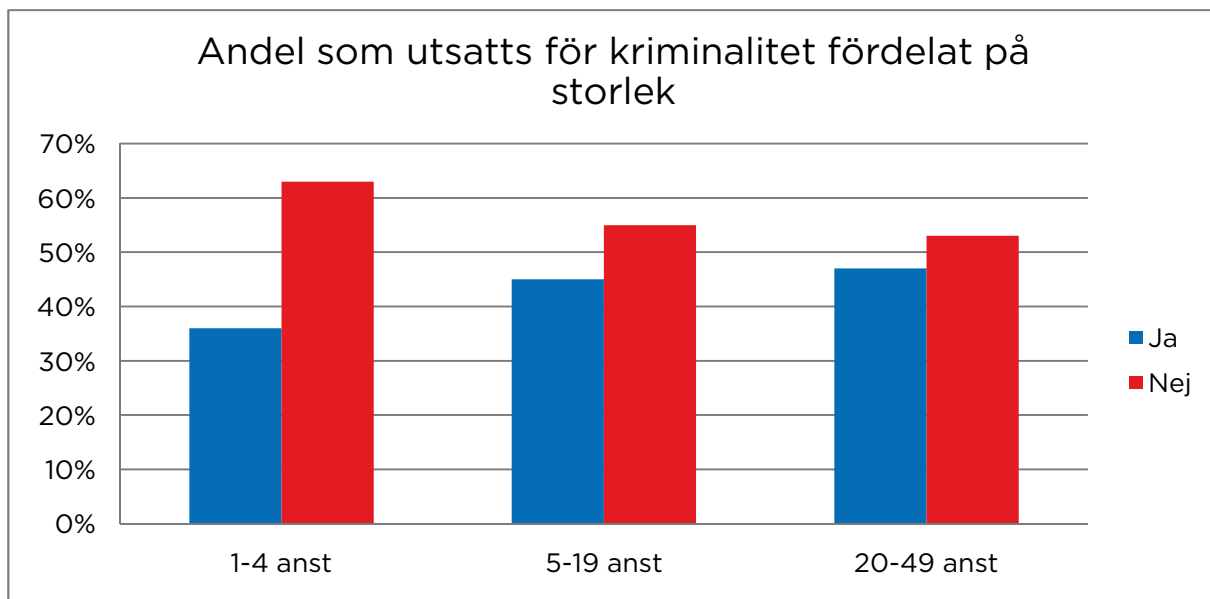
Andelen företag som utsatts för kriminalitet skiljer sig åt mellan olika branscher. Framför allt är det varuhandeln (varuförmedling) som drabbats, medan tjänstesektorn i övrigt klarar sig bäst. I detaljhandeln har t ex närmare 80 procent av de brottsdrabbade företagen utsatts för stöld och snatterier. Vad gäller skadegörelse är det hotell- och restaurangföretagen som drabbats värst, där nästan 30 procent av företagen anger att de utsatts för den typen av kriminalitet.

Källa: Företagarna/SIFO, 2010.

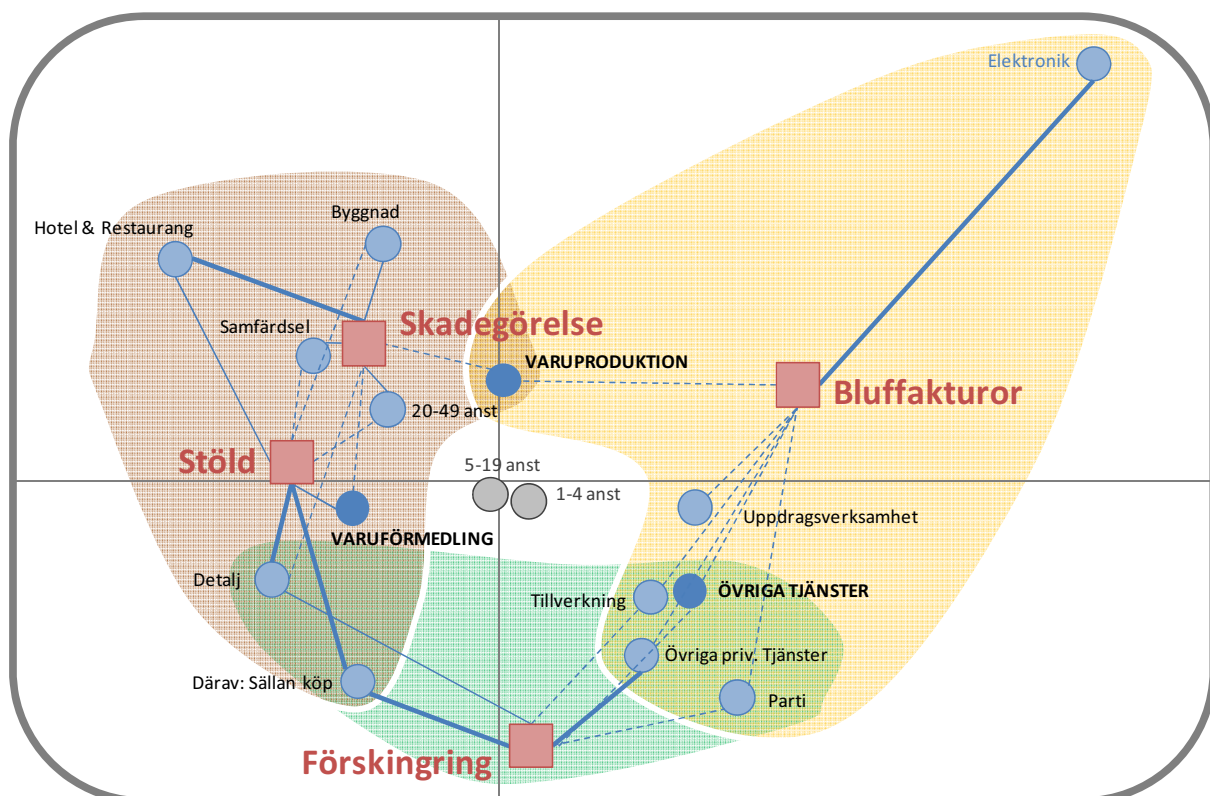
Typ av kriminalitet	Värst drabbad bransch
Stöld/Snatterier	Detaljhandel
Bluffakturor	Tillverkning, privata tjänster
Förskingring	Privata tjänster, sällanköpshandel
Skadegörelse	Hotell, restaurang

Uppdelat efter storleksklass är skillnaderna mellan företagen förhållandevis små. Ju mindre företag, desto mindre andel har dock utsatts för brott.

Källa: Företagarna/SIFO, 2010.

Hur olika företagsgrupper utsatts för olika typer kriminalitet kan grafiskt beskrivas enligt figuren nedan. Som framgår kan brottsligheten delas in i tre olika grupper beroende på vilka som mer eller mindre drabbas – skadegörelse och stöld; blufffaktoror samt förskingring. Ju tjockare streck som binder samman branschen med brottstypen desto starkare kopplingar. Alla markerade linjer innebär en koppling som är starkare än medel.

Källa: Företagarna/SIFO, 2010.

Sammanfattning och slutsatser

Kriminalitet i alla former drabbar samhället hårt. Allra värst drabbas givetvis de individer som blir utsatta för olika brott, men i förlängningen hotas även ett av samhällets fundament – rättssäkerheten och förtroendet för samhället - och därmed den långsiktiga tillväxten och välståndet. Ur ett företags- och tillväxtperspektiv kan man notera att kriminaliteten leder till större kostnader, ökad osäkerhet, i förlängningen till mindre företagande och sämre välstånd.

Att fyra av tio företag utsatts för brottslighet är därvidlag skrämmande. Att bekämpa brottslighet är därmed också ett mycket viktigt område för Företagarna. God rättssäkerhet är grunden för ett väl fungerande samhälle och en förutsättning för att äganderätten ska vara en realitet. Det behövs sannolikt en rad olika åtgärder såsom inkluderar såväl skattesänkningar som minskar motiven till svartarbete, effektivare handläggning hos polis, domstolar och andra myndigheter, ökade resurser till polisen, översyn av straffsätser och andra åtgärder som gör det svårare att bryta mot lagarna.

En rad av dessa insatser ligger utanför Företagarnas kompetensområde. Vi har istället valt att fokusera på önskvärda direkt näringslivskopplade åtgärder:

- Det måste till en översyn av dagens system för registrering av betalningsanmärkningar. Företagare ska inte behöva agera utifrån risken för betalningsanmärkningar och sänkt ”rating” hos kreditupplysningsföretag vid hantering av bluffakturor.
- Behåll ROT- och RUT-avdragen. Införandet av ROT- och RUT-avdraget är ett utmärkt sätt att minska skattekilarna och därmed göra dagens svarta jobb vita.
- Sänk arbetsgivaravgifterna och gör det därmed billigare och enklare att anställa personal vitt.